

Scris de cristina.mihalascu pe 22 octombrie 2010, 21:27

Cele mai cunoscute orchestre simfonice din lume

Sunt ansambluri muzicale care au supraviețuit regimurilor politice și războaielor, care s-au adaptat schimbărilor vremii, dar care au rămas fidele stilului clasic de muzică. Cu moneda proprie sau nu, cu dirijori faimoși, cu propriile case de discuri și cu premii internaționale, orchestrele simfonice ale lumii sunt călătorii muzicale către desăvârșirea sunetului. Pe lângă muzică, ele spun istoria. În fața modei, ele impun statornicia. Despre istoria instituțiilor care au păstrat vie muzica cultă, puteți citi în frazele care urmează. Trei publicații de prestigiu dedicate industriei muzicale clasice, printre care monteverdi.tv, gramophone.co.uk și musolife.com, consideră ca următoarele cinci orchestre simfonice sunt cele mai importante din lume:

Orchestra Regala Amsterdam (Concertgebouw Orchestra Amsterdam)

Pe 11 aprilie 1888, după ani de pregătiri, sala de concerte a orașului Amsterdam, Concertgebouw, a fost în mod oficial deschisă. În sfârșit, Amsterdam avea propriul templu al muzicii și foarte repede s-a dovedit a fi una dintre cele mai bune săli de concerte.

O jumătate de an mai târziu, pe 3 noiembrie 1888, Orchestra Concertgebouw a susținut primul său concert. Sub bageta dirijorilor Willem Kes și Willem Mengelberg, în scurt timp a devenit unul dintre cele mai importante ansambluri muzicale ale Europei.

În 1897, compozitorul Richard Strauss vorbea de această orchestra în termenii: “cu adevărat magnifică, plină de vigoare și de entuziasm tinerească”, iar la începutul secolului XX, sute de compozitori și dirijori au venit în Amsterdam să cânte alături de faimoasa orchestra.

La celebrarea celor o sută de ani de existență, în 1988, orchestra a primit titlul de Orchestra Regală și de atunci este considerată ca una din cele mai importante orchestre din lume.

Mergând pe urmele unor predecesori iluștri precum Willem Kes (1888-1895), Willem Mengelberg (1895-1945), Eduard van Beinum (1945-1959) și Bernard Haitink (1963-1988), Riccardo Chailly a preluat dirijoratul în 1988. Sub conducerea sa, Orchestra Regală Concertgebouw a cunoscut un imens succes în Olanda și în afara acestei țări.

În 1998, la celebrarea celui de-al zecelea an la carma acestei orchestre, Chailly a oferit un recital dedicat Simfoniei a noua a compozitorului Bruckner.

Cele aproximativ o mie de înregistrări pe care Orchestra le-a interpretat contribuie la conturarea reputației pe care acest ansamblu a câștigat-o.

Cu o "norma" de 120 de concerte in fiecare an, din care 30 sustinute in afara Olandei, in orase precum Londra, Paris, Viena, Madrid sau in tari precum America sau Asia, Orchestra si-a conturat o imagine distincta in lume.

In cei 50 de ani de cand Willem Mengelberg manageriaza aceasta Orchestra, mediul artistic olandez a luat contact cu o arie larga de compozitori precum Richard Strauss, Gustav Mahler, Ravel, Debussy, Igor Stravinsky, Arnold Schoenberg, Paul Hindemith, Schreker si Milhaud, in diferite ocazii acestia chiar au dirijat orchestra. Alte nume faimoase precum Béla Bartók, Sergei Rachmaninov sau Prokofiev, au fost solisti in propriile lucrari.

Dupa cel de-al doilea razboi mondial, relatia cu compozitorii vremii, extrem de importanta pentru o orchestra, a continuat cu artisti precum Peter Schat, Luciano Berio, Luigi Nono si Bruno Maderna. Continuand traditia, Orchestra imprumuta frecvent in ariile sale opere ale compozitorilor si dirijorilor importanti ai vremii.

Orchestra si-a castigat reputatia si prin interpretarea sa unica a operelor romantice cum ar fi cele apartinand compozitorilor Gustav Mahler, Bruckner si Richard Strauss. Traditia leagata de Mahler, izvorata din multiplele reprezentatii pe care acesta le-a dat in Olanda, isi trage radacinile din Festivalul Mahler, inaugurat in 1920.

Desi lucrarile lui Mahler au constituit materialul de baza al repertoriului Orchestrei Concertgebouw, dirijorul Bernard Haitink si inregistrarile simfoniilor complete ale lui Mahler au dus mai departe traditia legata de acest compozitor.

Riccardo Chailly a continuat acest obicei cu propriile sale interpretari ale simfoniilor mahleriene. In 1995, Festivalul Mahler a adus pe scena olandeza Filarmonica vieneză si cea berlineza, un eveniment aplaudat la scara mondiala.

Dar nici compozitorul Anton Bruckner nu a fost exclus din repertoriul Orchestrei, in special datorita dirijorului Eduard van Beinum care, dupa cel de-al doilea razboi mondial, a adus in centrul atentiei atat muzica compozitorului cat si muzica franceza in general.

Riccardo Chailly a devenit in 1985 primul dirijor de alta nationalitate decat cea olandeza care conduce orchestra, dar sub bageta sa, repertoriul s-a imbogatit considerabil. Dirijorul a fost in stare sa continue repertoriul romantic dar in acelasi timp sa scoata in evidenta si operele secolului XX, inclusiv opera.

Inregistrarile sale cu Orchestra includ ciclurile complete ale simfoniilor lui Mahler si Brahms, dar, fiind si avocatul muzicii moderne, a dat glas si operelor lui Shostakovich, Paul Hindemith, Igor Stravinsky, Olivier Messiaen si Edgard Varèse. Cele mai multe inregistrari au primit premii prestigioase si onoruri.

Dirijorul lituanian Mariss Jansons a ajuns in Orchestra in 1988 si a fost ales conducatorul ei in 2002, ceea ce este si in prezent.

Dirijori

Willem Kes (1888-1895)

Willem Mengelberg (1895-1945)

Eduard van Beinum (1945-1959)

Bernard Haitink (1961-1988)

Riccardo Chailly (1988-2004)

Mariss Jansons (2004-Prezent)

Orchestra Simfonica din Londra

Considerata printre primele zece orchestre ale lumii, Orchestra Simfonica din Londra desfasoara multe activitati, inclusiv programe educative si comunitare, administreaza o casa de discuri si dezvolta activitati in tehnologia informatiei.

La peste un secol de la formare, in 1904, Orchestra inca atrage cei mai buni muzicieni, cei mai multi cu o cariera solo in floritoare. Orchestra Simfonica Live este cea mai bine vanduta casa de discuri din lume si se afla pe locul intai in topul descarcarilor de muzica clasica de pe site-ul iTunes.

Fondata ca o organizatie cu conducere proprie, prima de acest gen in Marea Britanie, a interpretat primul concert pe 9 iunie 1904, cu dirijorul Hans Richter la carma.

A devenit prima orchestra care a cantat peste Ocean in Paris in 1906, si prima care a cantat in Statele Unite ale Americii, in 1912.

Tot Orchestra din Londra trebuia sa se imbarce pe vaporul Titanic pentru un concert in 1912, cand a avut loc tragedia, dar, din fericire, a scapat in ultimul moment, schimband rezervarea. In timpul Primului Razboi Mondial a fost subiectul unei adversitati financiare si in 1917 a incetat sa mai sustina concerte. Cand pacea s-a instalat, majoritatea instrumentistilor nu mai erau disponibili, iar formarea unei alte serii de artisti i-a revenit tanarului Albert Coates.

In 1956 a lucrat la coloana sonora a filmului lui Alfred Hitchcock, "Omul care stia prea multe", inregistrările fiind realizate de compozitorul Bernard Herrmann si filmate in Royal Albert Hall. In asociere cu industria de film, Orchestra a inregistrat coloana sonora a peliculelor Star Wars "Razbunarea lui Sith" si Harry Potter "Pocalul de foc".

Orchestra promoveaza mai multe concerte decat orice alta organizatie de muzica clasica din Londra, iar inregistrările live atrag o audienta de milioane de ascultatori.

Principalii dirijori ai Orchestrei au fost Pierre Monteux (1961–64), István Kertész (1965–68), André Previn (1968–79) si Claudio Abbado (1979–88). Intre 1988 si 1995, conducerea a fost preluata de americanul Michael Tilson Thomas. Acesta a fost urmat de Sir Colin Davis intre 1995-2006, iar pe 1 ianuarie 2007 a venit Valery Gergiev.

Orchestra a fost mult timp considerata una "introvertita" pentru ca refuza sa accepte femei sub pretextul ca prezenta lor ar afecta calitatea sunetului orchestrei. Prima femeie care a patruns in Orchestra a fost cantareata din oboi Evelyn Rothwell.

In timpul existentei sale, Orchestra a facut rost de lucrarile noi ale compozitorilor consacrați, promovand artisti precum Ralph Vaughan Williams, Pierre Boulez and John Adams.

Dirijor principal, Valery Gergiev

Dupa triumful ciclului complet de simfonii al compozitorului Prokofiev la celebrarea centenarului din 2004, Gergiev a fost numit dirijor principal al orchestrei, ocupand acest post pana in 2007. A fost cel mai cunoscut dirijor din muzica clasica, una dintre cele mai electrice si carismatice personalitati din lumea muzicala.

Presedinte, Sir Colin Davis

Sir Colin Davis devine presedintele orchestrei in 2007, primul de la moartea lui Leonard Bernstein in 1990.

Colaborarea sa s-a bazat pe serii de concerte epice si recitaluri de opera care includ lucrarile lui Sibelius, Dvorák, Verdi sau Berlioz.

Filarmonica din Berlin

Filarmonica din Berlin a ocupat in 2006 locul trei in topul celor mai importante orchestre ale Europei, dupa Filarmonica din Viena si Orchestra Concertgebouw din Olanda.

In 2008 a fost votata pe locul doi intr-un sondaj realizat de critici muzicali internationali.

Fondata in 1882 de 54 de muzicieni, sub numele de Trupa Bilse, grupul s-a separat de dirijorul Benjamin Bilse dupa ce acesta anuntase grupul ca are intentia sa-l duca cu trenul la un concert in Varsovia.

Orchestra a fost redenumita si reorganizata sub managementul lui Hermann Wolffin 1887 si noul sau dirijor a fost mult-apreciatul artist Hand von Bulow. Acesta a ajutat la crearea unei reputatii internationale pentru orchestra, care a beneficiat de nume importante precum Hans Richter, Felix von Weingartner, Richard Strauss, Gustav Mahler, Johannes Brahms si Edvard Grieg.

In 1895 Arthur Nikisch a devenit dirijor si a fost succedat in 1923 de catre Wilhelm Furtwängler. In ciuda unor schimbari a liderilor, orchestra a continuat sa cante in timpul celui de-al doilea razboi mondial.

In 1945 Leo Borchard a devenit noul dirijor, dar a fost in mod accidental impuscat si omorat de fortele americane care ocupau Berlinul. Mai departe, conducerea a fost preluata de Sergiu Celibidache vreme de sapte ani, intre 1945-1952.

Succesorul sau, Herbert von Karajan, a condus Orchestra din 1955 pana in 1989, iar sub bagheta sa orchestra a facut multe inregistrari si a mers in turneu prin toata lumea, castigand faima.

A urmat Claudio Abbado, care a extins repertoriul Orchestrei peste granitele lucrarilor romantice si clasice, oprindu-se la arii moderne. In 2006, Orchestra Academiei Filarmonicii din Berlin a inaugurat premiul de compozitie Claudio Abbado, in onoarea artistului.

In iunie 1999, muzicienii l-au ales pe Sir Simon Rattle dirijor, dar aceasta a impus conditia ca Filarmonica sa devina o fundatie care se guverneaza singura, cu puterea de a lua propriile decizii artistice si financiare. Aceasta cerinta presupunea schimbarea legii in vigoare. In 2001 visul sau s-a implinit si, un an mai tarziu, in 2002, s-a alaturat Orchestrei.

In 2006, orchestra a anuntat ca va investiga rolul pe care l-a jucat in timpul regimului comunist. In 2007 Misha Aster a publicat cartea "Orchestra Reich-ului", un studiu asupra relatiei dintre Filarmonica si conducatorii celui de-al treilea Reich.

In 2008 Orchestra anunta crearea unei sali de concert digitale, o platforma de internet care permite fanilor din toata lumea sa vada si sa asculte concertele Filarmonicii live sau la cerere.

Dirijori

Ludwig von Brenner (1882-1887)

Hans von Bülow (1887-1892)

Arthur Nikisch (1895-1922)

Wilhelm Furtwängler (1922-1945)

Leo Borchard (May-August 1945)

Sergiu Celibidache (1945-1952)

Wilhelm Furtwängler (1952-1954)

Herbert von Karajan (1954-1989)

Claudio Abbado (1989-2002)

Simon Rattle (2002-present)

Premii:

Premiile clasice BRIT:

2001 – "Albumul orchestral al anului" - Sir Simon Rattle, Mahler: Symphony No. 10 (EMI, 2000)

2003 – "Albumul orchestral al anului" - Sir Simon Rattle, Mahler: Symphony No. 5 (EMI, 2002)

Premiile Grammy

1970 – Cea mai buna inregistrare de opera - Herbert von Karajan, Helga Dernesch, Thomas Stolze, Jess Thomas, Wagner: Siegfried (DGG, 1969)

1979 – Cea mai buna performanta orchestrala - Herbert von Karajan, Beethoven: Symphonies (9) (Complete)

1993 - Cea mai buna inregistrare de opera - Leonard Bernstein, Mahler: Symphony No. 9 (DGG,

1992; recording 1979)

1995 – Cea mai buna performanta de muzica de camera - Daniel Barenboim, Dale Clevenger, Larry Combs, Daniele Damiano, Hansjörg Schellenberger, Beethoven/Mozart (Chicago-Berlin) (1994)

1998 – Cea mai buna performanta a unui mic ansamblu - Claudio Abbado, Hindemith: Kammermusik Nr. 1 mit Finale 1921, Op. 24 No. 1 (cu membrii Orchestrei Filarmonice din Berlin) (EMI, 1996)

2000 – Cea mai buna performanta vocala - Claudio Abbado, Anne Sofie von Otter, Thomas Quasthoff: Mahler: Des Knaben Wunderhorn (DGG, 1999)

2001 - Cea mai buna performanta orchestrala- Sir Simon Rattle, Mahler: Symphony No. 10 (EMI, 2000)

2007 – Cele mai bune interpretari ale artistilor instrumentisti cu Orchestra - Antonio Pappano, Leif Ove Andsnes: Rachmaninov, Concertele de pian 1 si 2 (EMI, 2006)

Orchestra Filarmonica din Viena

Filarmonica din Viena este considerata de publicatiile internationale de profil cea mai importanta orchestra din Europa.

Lista de asteptare pentru un abonament la concertele Orchestrei din timpul saptamanii se intinde pana la sase ani si la 13 ani pentru abonament de weekend.

Orchestra este atat de faimoasa incat are batuta si propria moneda de aur de 24 de carate care apare in fiecare an cu alta suma, forma sau greutate. A fost cea mai bine vanduta moneda din lume in 1992, 1995 si 1996.

Istoric

In 1842, Otto Nicolai a format Academia Filarmonica, o orchestra independenta care lua toate deciziile prin votul democratic al membrilor sai.

Intre 1875 si 1898, dirijor a fost Hans Richter, cu ajutorul caruia Orchestra a oferit publicului premiera Simfoniilor 2 si 3 ale compozitorului Johannes Brahms, precum si a opta simfonie a lui Anton Bruckner.

A urmat Gustav Mahler, din 1898 pana in 1901, si sub bagheta sa Orchestra a avut concerte peste granita, in 1900 la Expozitia Mondiala din Paris.

Din 1933, orchestra nu a mai avut un singur dirijor ci un numar mare de dirijori invitati, cum ar fi Richard Strauss, Arturo Toscanini, Hans Knappertsbusch, Wilhelm Furtwängler, John Barbirolli, Carlo Maria Giulini, Georg Solti, Erich Kleiber, James Levine, Zubin Mehta, Carlos Kleiber, Claudio Abbado, Riccardo Muti, Nikolaus Harnoncourt, Pierre Boulez, Lorin Maazel, Mariss Jansons, Daniel Barenboim sau Valery Gergiev.

Filarmonica din Viena nu a avut niciodata dirijori principali si in fiecare an alege un alt artist care conduce toate concertele din sezon.

Dirijori

Otto Nicolai (1842–1848)

Karl Anton Eckert (1854–1857)

Felix Dessoff (1860–1875)

Hans Richter (1875–1882)

Wilhelm Jahn (1882–1883)

Hans Richter (1883–1898)

Gustav Mahler (1898–1901)

Joseph Hellmesberger, Jr. (1901–1903)

Felix Weingartner (1908–1927)

Wilhelm Furtwängler (1927–1930)

Clemens Krauss (1929–1933)

Orchestra Simfonica din Chicago

Povestea Orchestrei din Chicago a inceput in 1891 cand Theodore Thomas, cunoscut pioner al muzicii clasice, a fost invitat de un om de afaceri american sa formeze o orchestra.

Thomas isi dorea sa formeze o orchestra permanenta cu capacitati artistice dintre cele mai inalte si a ramas la carma acesteia 13 ani pana la decesul sau, survenit in 1905.

Succesorul sau a fost Frederick Stock care si-a inceput cariera ca instrumentist de viola si care a avut cea mai lunga cariera din istoria Orchestrei, ramanand 37 de ani la carma acesteia, pana in 1942.

Dinamici si inovativi, anii Frederick Stock au intalnit fondarea Orchestrei Civice Chicago in 1919, au stabilit primele auditii pentru tineri artisti si au organizat primele concerte pentru copii.

Mai departe, dirijoratul a fost continuat de Desire Defauw (1943-1947), Artur Rodzinski (1947-1948) si Rafael Kubelík (1950-1953).

Urmatorii zece ani au apartinut lui Fritz Reiner, ale carui inregistrari cu Orchestra sunt considerate adevarate performante.

Sir Georg Solti, al optulea director muzical al Orchestrei, a pastrat titlul de director muzical laureat si a organizat primul turneu european in 1971, urmat de turnee in Asia si Australia.

Orchestra a avut multi dirijori invitati, printre care Richard Strauss, John Williams, Arnold Schoenberg, Sergei Prokofiev, Sergei Rachmaninov, Maurice Ravel, Edward Elgar, Aaron Copland, Leonard Slatkin, André Previn, Michael Tilson Thomas, Leonard Bernstein, Leopold Stokowski, Morton Gould, Erich Leinsdorf, Walter Hendl, Eugene Ormandy, George Szell si Charles Munch.

Emisiunile radio si inregistrarile constituie o parte importanta din activitatea acestei orchestre. Concertele complete din cadrul Festivalului Ravinia sunt difuzate de peste 200 de posturi de radio din America.

Muzica orchestrei poate fi auzita in filme, cum ar fi "Casino", sub bagheta lui Sir Georg Solti, sau "Fantasia 200" a lui James Levine.

Discografia orchestrei numara 900 de inregistrari care au primit 65 de premii Grammy si ononuri precum "Albumul clasic al anului".

Directori muzicali

Theodore Thomas (1891-1905)

Frederick Stock (1905-1942)

Désiré Defauw (1943-1947)

Artur Rodzinski (1947-1948)

Rafael Kubelík (1950-1953)

Fritz Reiner (1953-1962)

Fritz Reiner (1962-1963)

Jean Martinon (1963-1968)

Irwin Hoffman (1968-1969)

Sir Georg Solti (1969-1991)

Daniel Barenboim (1991-2006)

Riccardo Muti (2010)

Cristina Mihalascu

ADRESA: <http://crct.ro/n4KZ>